

KINNITATUD
Tallinna Keskkonnaameti juhataja

Tallinna Keskkonnaamet

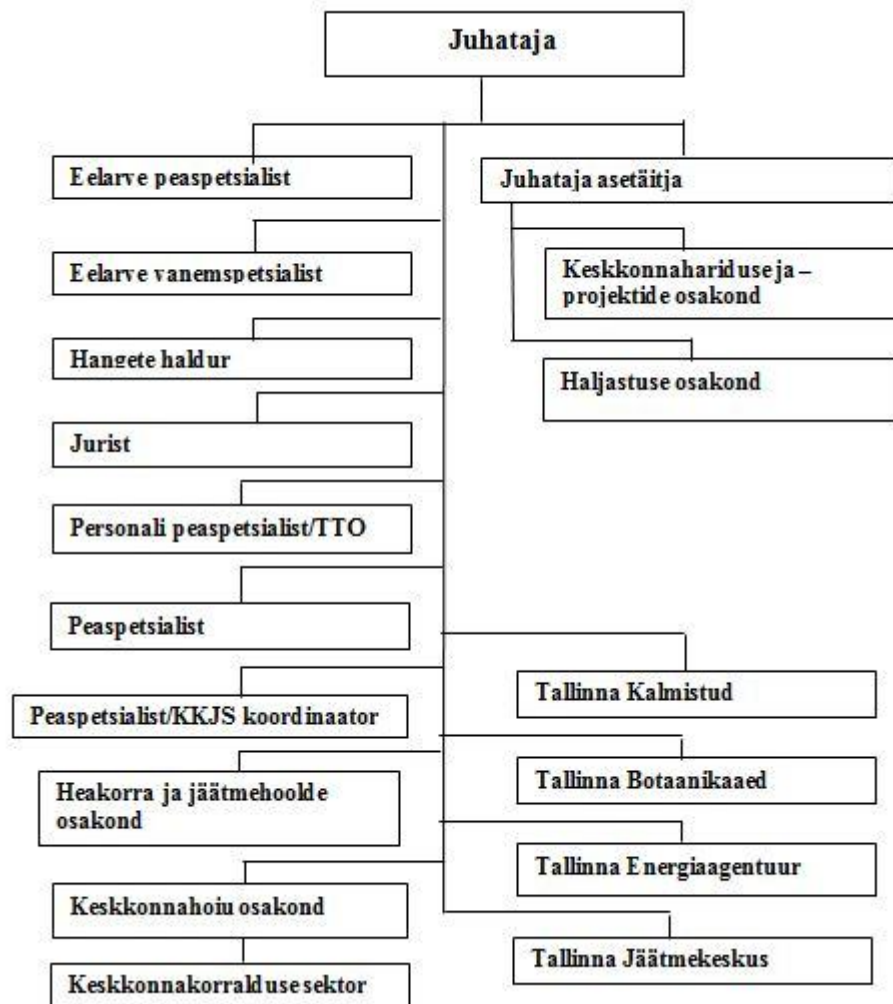
KESKKONNAARUANNE
2014

1. Tallinna Keskkonnaameti tutvustus

Tallinna Keskkonnaamet (edaspidi TKA) on Tallinna linna ametiasutus, mille tegevusvaldkonnaks on linna keskkonna- ja looduskaitse korraldamine ning tervislikuks elukeskkonnaks soodsate tingimuste loomine lähtudes säästva arengu põhimõtetest. TKA ülesanneteks on linna keskkonnakaitsealase strateegia ja tegevuskavade väljatöötamine ning ellurakendamise korraldamine, arengukavadele, üld-, teema- ja detailplaneeringutele ja projektidele keskkonnakaitsealaste esitamise ja seatud nõuete täitmise kontrollimine, linna keskkonnahariduse, haljastuse ja jäätmemajanduse korraldamine, veekeskkonna ja välisõhu kaitse korraldamine, kalmistumajanduse, lemmikloomade ja mänguväljakute küsimuste korraldamine.

Ameti struktuur ja tööjaotus on kujundatud lähtudes põhimääruses esitatud ülesannete täitmise vajadusest. TKA-l on neli allasutust: Tallinna Kalmistud, Tallinna Botaanikaaed, Tallinna Jäätmekeskus ja Tallinna Energiaagentuur.

TKA asub Tallinnas aadressil Harju 13. TKA struktuur on toodud joonisel 1.

Joonis 1. TKA struktuur

TKAs töötab 34 inimest (seisuga 31.12.2014) ja seda juhib ameti juhataja asendaja Relo Ligi.

Kontaktandmed:

E-post keskkonnaamet@tallinnlv.ee
Registreerimisaadress Harju 13 10130, Tallinn
Telefon 640 4572
Faks 640 4583
Kodulehekül www.tallinn.ee/keskkonnaamet

2. Keskkonnajuhtimissüsteemi lühikirjeldus ja keskkonnapoliitika

Keskkonnaametis on rakendatud keskkonnajuhtimissüsteem (edaspidi KKJS), mis vastab Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) määruse nõuetele. Keskkonnajuhtimissüsteem hõlmab ameti põhitegevusi ja tegevusi kontorihoones aadressil Harju 13. Keskkonnajuhtimissüsteemi käsitluselast jäävad välja TKA allasutused.

TKA keskkonnategevuse eest vastutab ameti juhataja. KKJS koordineerimise eest vastutab peaspetsialist/KKJS koordinaator. Keskkonnahoiu põhimõtteid peavad järgima kõik teenistujad. Keskkonnajuhtimissüsteem on osa TKA üldisest juhtimissüsteemist, mis hõlmab keskkonnapoliitika väljatöötamise, teostamise, saavutamise, läbiviimise ja edasiviimisega ning keskkonnaaspektide juhtimisega seotud organisatsioonilist struktuuri, kavandamistegevust, vastutust, praktikat, korda, protsesse ja vahendeid. Keskkonnaamet jälgib pidevalt oma keskkonnategevust ja hindab kord aastas oma tegevuse tulemuslikkust. Keskkonnategevuse üheks oluliseks osaks on huvirühmade teavitamine TKA keskkonnategevustest kui ka Tallinna linna keskkonnaseisundist. TKA keskkonnajuhtimissüsteemi detailsem kirjeldus on esitatud TKA KKJS käsiraamatus.

Keskkonnaameti keskkonnavalase tegevuse üldine suund ja eesmärk on sõnastatud TKA keskkonnapoliitikas.

TKA keskkonnapoliitika

Tallinna Keskkonnaameti tegevuse eesmärgiks on Tallinna keskkonna- ja looduskaitsealase tegevuse korraldamine ning tervislikuks elukeskkonnaks soodsate tingimuste loomine lähtudes säästva arengu põhimõtetest. Eesmärgi tagamiseks lähtume oma tegemistes järgmistest põhimõtetest:

- Järgime oma tegevuses Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu asjakohaste õigusaktide nõudeid.
- Väldime ja vähendame oma tegevusest tulenevat võimalikku kahjulikku keskkonnamõju.
- Hangete läbiviimisel lähtume võimalusel keskkonnahoidlike põhimõtteid ning oleme selles osas eeskujuks teistele.
- Kasutame loodusressursse, sh energiat ja vett säästlikult.
- Väldime ja vähendame tekkivate jäätmete kogust ja edendame jäätmete taaskasutust.

- Teeme kõik, et tagada oma ametnikele ja töötajatele hea, ohutum ja tervistsäästvam töökeskkond nii kontoris kui ka välitöödel.
- Koolitame ametnikke ja töötajaid keskkonnasäästliku käitumise osas, kaasame neid otsustetegemise protsessi ja anname pidevat tagasisidet toimuva kohta.
- Tutvustame erinevatele sihtrühmadele keskkonnaga seotud väärtusi ja keskkonnahoidlikke käitumisharjumusi.
- Linnaasutusena kaasame linna elanikud ja koostööpartnerid oma keskkonnategevusse.
- Jälgime, hindame ja parandame oma tegevusi pidevalt.

3. Keskkonnaameti olulised keskkonnaaspektid ja –mõjud ning püstitatud keskkonnaeesmärgid ja ülesanded

TKA põhitegevus on suunatud eelkõige Tallinna linna negatiivse keskkonnamõju leevendamiseks. Siiski avaldab TKA tegevus nii otsesest kui ka kaudset negatiivset mõju keskkonnale. TKA analüüsib regulaarselt oma tegevustest tulenevaid keskkonnamõju tekitajaid ehk keskkonnaaspekte ning hindab nende olulisust. Keskkonnaaspektide olulisuse hindamisel võtame arvesse õigusaktide nõudeid, huvirühmade seisukohti ning ka aspekti suurust, ulatust ja esinemise tõenäosust. Tuvastatud olulise keskkonnamõjuga aspektid (olulised keskkonnaaspektid) on aluseks TKA keskkonnaeesmärkide ja –ülesannete püstitamisel. Peale selle on oluliste keskkonnaaspektidega arvestatud meie igapäeva/põhitegevuste läbiviimisel ja kontorihoone haldamisel (sh hangete läbiviimisel).

Lühikokkuvõtte TKA tegevustega seotud olulistest keskkonnaaspektidest ning nende ohjamiseks püstitatud keskkonnaeesmärkidest ja –ülesannetest on toodud tabelis 1.

Tabel 1. TKA tegevusega seotud olulised keskkonnaaspektid, nende mõju keskkonnale ning nende püstitatud keskkonnaeesmärgid ja ülesanded

Keskkonnaaspektid	Keskkonnamõjud	Eesmärgid 2015-2017	Kavandatud ülesanded ja tegevused
Põhitegevusega seotud olulised otsesed ja kaudsed keskkonnaaspektid			
Linnaelustik ja loodushoid	Positiivne või negatiivne mõju (sh. bioloogilisele mitmekesisusele, kliimale, vee kvaliteedile veekogudes, välisõhu kvaliteedile jne).	Kaitsealade pindala säilitamine 2014 aasta tasemel või suurendamine	Kaitsealade olemasoleva pindala säilitamine uute loodusväärtuslike alade või objektide riikliku või kohaliku kaitse alla võtmine.
Maakasutus/ mõju bioloogilisele mitmekesisusele		TKA kasutatava kontoripinna säilitamine 2014 aasta tasemel või vähendamine	Olemasoleva kontoripinna optimeerimise võimaluste hindamine, võimalike uute kontoripindade kasutuselevõttuga seotud maakasutuse/ bioloogilise mitmekesisuse mõju hindamine
Haljastuse korraldus		Rohealade pindala säilitamine 2014 aasta tasemel	Olemasolevate rohealade säilitamine ehitusprojektides ja planeeringutes võimalikult suurel määral rohealade säilimise nõuete kehtestamisega.

Veekeskonna korraldus		Merre suunatava sademevee hea kvaliteedi hoidmine	Sademevee hea kvaliteedi hoidmine korraldades sademevee väljalaskude seiret.
Välisõhu kvaliteedi kaitse		Välisõhu kvaliteedi säilitamine	Peentolmu PM ₁₀ taseme hoidmine õigusaktidest tulevate normide piires seirates peentolmu taset ja ületamisi.
Keskkonnateadlikkuse kasv		Keskkonnateadlikkuse suurenemine	Töötajate teadlikkuse tõstmine läbi keskkonnahoidliku töötaja meelespea ja infokirjade koostamise ja levitamise, keskkonnaalaste koolituste läbiviimise. Linnaelanike teadlikkuse tõstmine läbi keskkonnakampaaniate korraldamise
Kontoritegevustega seotud olulised otsesed keskkonnaaspektid			
Soojaenergia kulu (sh kadu ja CO ₂ heide õhku)	Atmosfääri saastamine, kliimasoojenemine	Soojaenergia tarbimise sh soojakadude ning CO ₂ heide vähendamine	Soojaenergia kadude vähendamine olemasolevate radiaatorite kontrollimise ja uuendamise, akende tihendamise ning kinni kaetud radiaatorite katteplaatide vahetamise abil.
Elektrienergia kulu (sh CO ₂ heide õhku)	Atmosfääri saastamine, kliimasoojenemine	Elektrienergia tarbimise vähendamine (sh CO ₂ heide vähendamine)	Elektriseadmetele energiasäästu taimerite paigaldamine
Printimine ja paberikasutus	Ressursside ammendumine, metsade häving, veekogude reostuskoormuse suurenemine.	Paberi ja printeritahma kulu vähendamine	Printerite arvu vähendamine
			Printerite automaatseadistuse ökonoomsemaks muutmine
			Paberi kasutuse andmete täpsem kogumine
			Töötõendi või koodiga printimis-süsteemi juurutamine
			Iga e-maili lõppu lisatakse automaatne tekst: „Säästa keskkonda ja ära prindi seda e-kirja!“
			Trükiste arvu vähendamine
Veekasutus/ reovee teke	Ressursside ammendumine, veekogude reostuskoormuse suurenemine	Vee tarbimise vähendamine	Vee survet kompenseeriva kraaniotsiku paigaldamine veekraanidele
			Kraanist soojavee kättesaadavuse parendamine
Jäätmete teke	Pinnasereostus, veereostus, ressursside ammendumine.	Jäätmetekke vähendamine ja sorteerimise osakaalu suurendamine	Ameti jäätmekoguste välja selgitamine
			Kesksete jäätmejaamade sisse seadmine igale korrusele

			Kasutatud paberi eraldi kogumine ja õigesti üleandmine
			Liigiti kogutud jäätmete viimine õigestesse konteineritesse
			Olemasolevate segaolme prügikastide likvideerimine
			Kätekuivatus-paberi ja tualettpaberi jäätmete vähendamine
Tuleõnnetus	Atmosfääri saastamine, veereostus	Tuleohutusnõuete järgimise tagamine kontoris	Tuleohutusnõuete tutvustamine töötajatele
Hanketegevusega seotud olulised keskkonnaaspektid			
Sõiduvahendid (CO2 heide, õlid, vanad rehvid, peentolm)	Kliimasoojenemine, keskkonnareostus	Heitgaaside vähendamine ja keskkonna-säästlike liikumis-vahendite laialdasem kasutamine	Jalgratta parkimise võimaluste laiendamine
			Ameti jalgrataste arvu suurendamine
			Ametiautode välja vahetamine elektriautode vastu
			Videokonverentsi võimaluste loomine
Muu materiaalne baas (kontoritarbed, kontoritehnika, mööbel, seadmed)	Ressursside ammendumine, metsade häving, veekogude reostuskoormuse suurenemine	Vähendada kontoritarvete, kontoritehnika, mööbli ja muude seadmete tarbetut kasutamist ja koguste vähendamist	Töötajate teadlikkuse tõstmine tarbimise vähendamiseks infokirjade ja koolituste abil

4. Keskkonnategevuse tulemuslikkus

TKA-s seiratakse keskkonnategevuse tulemuslikkust läbi määratletud keskkonnaaspektide (nt sooja- ja elektritarbimine, vee- ja paberitarbimine, jäätmeteke ja taaskasutamine ja rohealade osakaalu linnas) regulaarse mõõtmise ja hindamise. Keskkonnategevuse tulemuslikkust ning eesmärkide ja ülesannete täitmise taset hinnatakse kord aastas juhtkonnapoolsel ülevaatusel.

Tabel 2. TKA keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajad 2013. ja 2014. aastal.

Eesmärgid		Tulemuslikkuse näitaja	2013	2014	Muutumise %
Kontoripõhised keskkonnanäitajad					
Energiatõhususe edendamine	Soojaenergia tarbimise vähendamine	Soojusenergia tarbimine kontorihoones	170,52 MWh	176,81 MWh	Kasv 3,7%
		Soojusenergia tarbimine m ² kohta	0,14 MWh/m ² /aastas	0,15 MWh/m ² /aastas	Kasv 7%
	Elektrienergia tarbimise vähendamine	Elektrienergia tarbimine	290,20 MWh	278,72 MWh	Vähennemine 3,96%
		Elektrienergia tarbimine inimese kohta*	4,53 MWh/in/aastas	5,47 MWh/in/aastas	Kasv 20,75% **

Autosõitude optimeerimine	TKA autosõidud	Kütusekulu	2677,27 l	3561,32 l	Kasv 33%
		Kütusekulu inimese kohta aastas	62,26 l/in/aastas	104,74 l/in/aastas	Kasv 68,23%***
		Kütusekulu 100 km kohta	6,73 l 100 km kohta	9,80 l 100 km kohta	Kasv 45,62%
Materjalitõhususe edendamine	Kontoripaberi kulu vähendamine	Paberi kulu	91000 A4 lehte	75250 A4 lehte	Vähene mine 17,3%
		Paberi kulu inimese kohta***	2116,28 A4 lehte/in/aastas	2213,24 A4 lehte/in/aastas	Kasv 4,58%**
	E-hangete (täielikult paberivabade) osakaal	Korraldatud hangete arv	26	47	Kasv 80%
		E-hankeid	26	47	Kasv 80%
		Keskkonnahoidlikud hanked	1	5	Kasv 400%
Vee säästlik tarbimine	Vee tarbimise vähendamine	Vee tarbimine kontorihoones	328 m ³	311 m ³	Vähene mine 5,18%
		Vee tarbimine inimese kohta	5,13 m ³ /in/aastas	6,10 m ³ /in/aastas	Kasv 18,91%**
Jäätmed	Jäätmetekke vähendamine ja sorteerimise osakaalu suurendamine****	Segaolmejäätmete teke	18,72 tonni aastas		
		Segaolmejäätmete teke inimese kohta	0,37 tonni/in/aastas*		
		Vanapaber ja -papp taaskasutusse	2,86 tonni aastas		
		Vanapaber ja -papp taaskasutusse inimese kohta	0,06 tonni/in/aastas*		
		Pakend taaskasutusse	4,42 tonni		
		Pakend taaskasutusse inimese kohta	0,09 tonni/in/aastas*		
		Taaskasutusse suunatud jäätmete osakaal kõikidest jäätmetest kokku	28%		
Heited	CO ₂ emissioonide (soojus- ja elektrienergia ning ametiautode kasutamisest tulenev) vähendamine	CO ₂ emissioonid kokku	275,12 t	268,72 t	Vähene mine 3%
		CO ₂ emissioonid inimese kohta	4,37 t	5,4 t	Suurene mine 23%
Põhitegevusest tulenevad keskkonnanäitajad					
Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine	Tallinna rohealade suurus	Rohealad kokku	5245 ha	5203 ha	Vähene mine 0,8%
		Roheala elaniku kohta	0,012 ha/in	0,012 ha/in	Jäi samale tasemele
	Kaitstavad alad Tallinnas	Kaitstavad alad Tallinnas kokku	2193,3 ha	2193,3 ha	Jäi samale tasemele
		Kaitstavat ala elaniku kohta	0,0052 ha/in	0,0051 ha/in	Vähene mine 1,9%

Õhuheidete vähendamine	Tallinnas õhuheidete ületamised aastas	Tallinnas peentolmu PM ₁₀ ületamiste arv aastas	5	4	Vähene mine 20%
Keskonna-teadlikkuse kasv	Keskonnateadlikkuse suurenemine	Korraldatud ürituste ja kampaaniate arv	3	4	Kasv 30%
Veekeskond	Merre suunatava sademevee hea kvaliteedi hoidmine	Lauluväljaku väljalase			
		Hõljuvaine	48,5 t/a	19,8 t/a	Vähene mine 60%
		BHT ₇	8,5 t/a	5,1 t/a	Vähene mine 40%
		Nüld	8,2 tN/a	6,9 tN/a	Vähene mine 16%
		Püld	0,57 tP/a	0,38 tP/a	Vähene mine 34%
		Rocca al Mare väljalase			
		Hõljuvaine	82 t/a	37,2 t/a	Vähene mine 55%
		BHT ₇	11,1 t/a	17,9 t/a	Suuremine 61%
		Nüld	6,2 tN/a	5,2 tN/a	Vähene mine 16%
		Püld	0,76 tP/a	0,61 tP/a	Vähene mine 19%

*Tarbimine töötaja kohta on arvatud terves Harju 13 kontorihoones töötavate teenistujate kohta

** 2014 aasta 01.07 toimus koondamine, kus hoone peale vähenes töötajate arv 64lt 51 peale, sellest tulenevalt suurenes ka inimese kohta tarbimine

*** Tarbimine töötaja kohta on arvatud TKA-s töötavate teenistujate kohta

**** jäätmeuring viidi läbi 2015 aasta juunis, enne seda ei ole jäätmete reaalseid tekkimise koguseid mõõdetud

Järgnevad lühidalt antud selgitused tabelis 2 toodud keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajate/mõõdikute muutuste tagamaid.

- Käesolevas keskkonnuaruandes toodud keskkonnategevuse näitajad iseloomustavad eelkõige keskkonnategevust eelnevatel aastatel (2013 ja 2014), kui ametis veel keskkonnajuhtimissüsteemi vastavalt EMAS määruse nõuetele polnud rakendatud.
- 2014 aastal toimusid Tallinna linnavalitsuses suuremad muutused, mille tulemusel vähenes TKA töötajate arv 43 pealt 34 inimeseni ning Harju 13 kontorihoones töötavate inimeste arv 64lt 51 inimeseni, mille tulemusel on nt elektrienergia ja soojusenergia tarbimine inimese kohta kasvanud märgatavalt.
- Jäätmetekke uuring viidi läbi 2015 aasta juunis. Eelnevate aastate kohta pole võimalik andmeid esitada, kuna jäätmeveo arvetelt ei selgu tegelikke jäätmekoguseid. Edaspidi on kavas korra kvartalis viia läbi jäätmeuring, et välja selgitada keskmised jäätmekogused.
- Ohtlike jäätmete kogused on väga väiksed, mistõttu ei ole nende koguseid ka seiratud. Kõik tekkivad ohtlikud jäätmed antakse üle jäätmejaama.
- Autokütuse tarbimise kasv tuleneb ametiautode kasutuse suurenemisest. 2014 aastal suurenes töötajate töökoormus ja tõhustati lepingutele järelevalvet, mistõttu on 2013 aastaga suurenenud kütusetarbimine. Samuti on 2014 aastast 3 uut autot, mis on vanade

autodega võrreldes suurema kütusekuluga. Eelmised autod jäid võimsuselt väikseks ja ei võimaldanud teenistujatel kõikidesse vajalikesse kohtadesse ligi pääseda.

- CO₂ emissiooni mõõdeti kolme komponendi kohta – elektrienergia ja küte ning autode kasutusest tulenev CO₂
- 2014 aasta alguses vahetati kaks vana TKA autot uute väiksema CO₂ emissiooniga autode vastu.
- 2012. aastal suunati Tallinnas tekkivatest olmejäätmetest kokku ringlusse 49%, sh materjalina ringlusse ligikaudu 41% (peamiselt pakendijäätmed, vanapaber, metall) ja bioloogilisse ringlussevõttu (kompostimisse) ligikaudu 8% . Seega on Tallinn tänaseks täitnud EL jäätmedirektiivi 2020. aasta ringlussevõtu eesmärgi.

Avalikkuse keskkonnateadlikkuse tõstmiseks viidi 2014 aastal läbi 3 kampaaniat – heakorraliku, keskkonnasõbraliku liikumise kuu ja prügihunt. Kõikide läbiviidud kampaaniate eesmärk on linnaelanike keskkonnavaline teavitamine ja harimine. Lisaks toimus elanike teavitamine lumelinnaku rajamise üritusel Männipargis, kus jagati infot merekeskkonna ja selle kaitsmise kohta.

Pädevuse ja keskkonnateadlikkusega seotud tegevuste osas on oluline teenistujate teavitamine, kaasamine ja koolitamine. Selleks on korraldatud 2014. aastal töötajatele koolitusi. Ka 2015 aastal on jätkunud keskkonnajuhtimise alast koolitust läbiviimine kõikidele teenistujatele. Peale selle on edaspidi kavas igal aastal koostada neli infokirja mille kaudu informeeritakse kõiki töötajaid TKA keskkonnategevusest ja selle arengutest. Teenistujate kaasamiseks on paigaldatud ettepanekute kast teise korruse kööginurka. Teenistujad on kaasatud ka näiteks keskkonnajuhtimise töörühma liikmeks olemisega (igast osakonnast üks esindaja ja lisaks personalispetsialist ja hangete haldur). Teenistujad on kaasatud ka nii pideva keskkonnategevuse seiramise kui ka keskkonnanauditis osalemise läbi, kui kohapealse kontrolli käigus uuritakse teadlikkust, harjumusi ja keskkonnategevuse vastavust püstitatud eesmärkidele ja õigusaktide nõuetele.

5. Õiguslikud nõuded

Olulisim keskkonnavaldkonna dokument millest ka TKA oma tegevustes lähtub on [Tallinna keskkonnanstrateegia aastani 2030](#), mis määrab kindlaks linna jätkusuutliku arengu visiooni, prioriteetsed strateegilised eesmärgid ning vajalikud tegevussuunad, et tagada inimesi rahuldav elukeskkond ja linna arenguks vajalikud ressursid looduskeskkonda oluliselt kahjustamata ning looduslikku mitmekesisust säilitades. Teiseks olulisemaks arengudokumendiks, mis tagab linna jätkusuutlikkuse ja toetab linna keskkonnavisiooni on [Tallinna keskkonnakaitse arengukava 2013-2018](#).

TKA kontoripõhist keskkonnategevust reguleerivad eelkõige järgmised Eesti õigusaktid: jäätmeseadus, pakendiseadus, veeseadus, ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniseadus, tuleohutuse seadus, töötervishoiu ja tööohutuse seadus, kemikaaliseadus ja riigihangete seadus. Ameti põhitegevusega seoses on vajalik järgida looduskaitseadust, veeseadust, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadust, metsaseadust. Lisaks reguleerib TKA põhitegevusi hulgaliselt Vabariigi Valitsuse määruseid ja Tallinna Linnavalitsuse korraldusi.

Asjakohastest õigusaktidest ja kohalduvatest nõuetest ülevaate saamiseks on TKA-s perioodiliselt ajakohastav õigusaktide nimekiri. Asjakohaste õigusaktide nõudeid arvestatakse oluliste keskkonnaaspektide määratlemisel ning asutusesiseste kordade ja juhendite koostamisel. Õiguslikele nõuetele vastavust hinnatakse perioodiliselt.

Aruande kinnitamine

AS Metrosert, kes on akrediteeritud tõendaja EE-V-0001, kinnitab peale Tallinna Keskkonnaameti keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2014 aasta keskkonnanaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnanaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis nõuetele.

Keskkonnanaruanne on kinnitatud 02. september 2015